

Tina N. Martin

Het appelmeisje

Vertaald uit het Zweeds door Nannie de Graaff

A.W. Bruna Uitgevers

Het donker is overal. Hult haar in een mist en maakt haar blind, voor dit moment.

Ze knippert met haar ogen, maar het blijft donker. De ruimte laat nergens licht binnen.

Het ruikt naar zaagsel en vers geschaafd hout. Haar gedachten schieten alle kanten op, ze is panisch van angst, ze stikt bijna. Haar hoofd gloeit van een doodsangst waarvan ze niet wist dat hij bestond.

Ze zal hier nooit weg kunnen komen. Niemand komt haar redden, want wie weet dat ze hier is?

Het is afgelopen. In deze donkere ruimte, met die sterke houtgeur, zal ze doodgaan.

Lieve God.

Help me nu.

Vrijdag 21 augustus

Vidar Vendel is zevenenvijftig, CEO van een energiebedrijf en al een tijdje schatrijk. Bovendien is hij gelukkig getrouwd met Eva.

Gekleed in een lichtgrijs linnen pak, met zijn jasje losjes in zijn hand, is hij nu op weg naar huis door de ongewoon warme augustusavond. Hij ademt de geur van afgevallen bladeren in terwijl hij door de straat loopt waar hij en Eva wonen. In Sävast, aan de zuidoostkant van Boden, enkele tientallen kilometers van de Botnische kust van Norrland, ligt hun gele villa ingeklemd in de nieuwe woonwijk. De burens zijn aardig, de huizen duur, de berken jong en de gazons keurig gemaaid.

Vidar kijkt over zijn schouder vlak voordat hij naar zijn huis afslaat. De oprit is de langste van de buurt. Zwart, glimmend asfalt is omzoomd met klinkers en lage struikjes. Eva heeft een voorliefde voor buxussen die ze bolvormig heeft gesnoeid. Zelf heeft Vidar haar fascinatie voor onnatuurlijk gevormde tuinplanten nooit echt begrepen. Ze zien er idioot uit, zoals ze daar als bollen op een rijtje staan.

Hij staat op het punt de sleutel in het slot te steken als hij zich realiseert dat de voordeur niet op slot is. Eva moet eerder thuis zijn gekomen dan hij. Hij is verbaasd en blij, in die volgorde. Gisteren kondigde ze nog aan dat ze vandaag vermoedelijk moest overwerken. Blijkbaar is ze van gedachten veranderd.

Vidar stapt opgewekt de hal binnen. Het zonlicht heeft donkere schaduwen achtergelaten die nu in zijn blikveld dansen. Hij knippert een paar keer met zijn ogen terwijl hij zijn jasje aan een haakje hangt. Als hij met een iets te snelle beweging

zijn lage schoenen uittrekt, struikelt hij over een schoenlepel die op de vloerbedekking in de hal is gesmeten. Hij valt voorover en kan nog net de deurpost vastgrijpen om te voorkomen dat hij echt valt. Door de plotselinge beweging bezeert hij zijn schouder en van pijn en woede ontglipt hem een stroom verwensingen.

Even blijft hij stilstaan, wrijft over zijn pijnlijke schouder waarna hij zijn rug recht en nog een paar keer met zijn ogen knippert. Langzaam verdwijnen de vlekken uit zijn gezichtsveld, het donker trekt weg. Vidar kijkt het huis in en merkt dat zijn gezichtsvermogen weer bijna normaal is, tot hij zich realiseert dat er iets in de ruimte anders is. Op ooghoogte, net onder waar normaal gesproken de lamp in de hal hangt, bevinden zich in plaats daarvan een paar damesschoenen. Rode, dure sandalen waarvan de gevlochten bandjes over de smalle enkels spannen.

Eerst realiseert Vidar zich niet wat hij ziet. De voeten hangen roerloos voor hem. Hij houdt zijn adem in en probeert grip op de situatie te krijgen. Zijn blik voelt bevroren, alsof zijn ogen al beseffen wat zijn hersenen weigeren te begrijpen.

Langzaam laat hij zijn blik omhooggaan. Zijn ogen glijden over de rode schoenen, omhoog over de enkels, over de smalle schenen en de dijen onder de rok. Vidar hoort een snerpend geluid in zijn oor. Terwijl hij verder omhoogkijkt, klinkt de toon steeds harder.

De blauwe stof van de rok zit vol bruine vlekken. Het lijkt alsof een langsrijdende auto door een plas is gereden. In het vuile regenwater zitten een paar rode vlekken.

Twee handen zijn vlak voor haar buik gevouwen. Alsof ze in gebed zijn verstrengeld. Boven de rok volgt een witte blouse van dunne stof. Om de hals een losjes geknoopte blauwe sjaal en daarboven een levenloos gezicht. Een donkere streng haar hangt los uit de haarvlecht, langs de bleke wang die vanochtend duidelijk nog door de nazomerzon is beschenen.

Naderhand zal dat gevoel hem bijblijven.

De grote verbazing over hoe een gebruinde wang zo snel kan verbleken.

De vrouw die aan het plafond hangt, is dood. In de kamer is het volkomen stil, maar de toon in zijn oor is schel. Steeds weer doet Vidar verbaasd zijn mond open en dicht, terwijl hij zich tegelijkertijd krampachtig aan de deurpost vasthoudt om niet flauw te vallen. Hij weet niet of hij nog ademt, maar hij denkt van niet. Hij weet alleen dat de vrouw aan het plafond nooit meer terug zal komen.

Paniek overspoelt hem als een tsunami. Zijn hoofd gonst van woordeloze gedachten, hij kan er niets van maken en de tijd vliegt terwijl hij tegelijkertijd stilstaat. Hij strekt zijn hand uit, hij trilt ongecontroleerd als hij haar vingers aanraakt en de kou van haar bleke huid voelt. Verschrikt trekt hij zijn hand terug, hij hyperventileert. Kort daarna beginnen zijn lippen en vingers te tintelen.

Vidar zakt in elkaar. Het doet geen pijn wanneer zijn hoofd tegen de deurpost stoot, hij voelt überhaupt helemaal niets.

Zijn lieve Eva hangt daar boven hem.

Het is net na middernacht als inspecteur Idun Lind haar hoofd schuin houdt en de dode vrouw aan het plafond opneemt.

Het is een vreemde aanblik.

De vrouw is netjes gekleed in een rok en een witte blouse. Om haar hals een losgeknoopt en zo te zien duur sjaaltje. Die mode heeft Idun nooit begrepen. Het jeukt zo verdomd als je die zijdeachtige dingen om je nek knoopt.

Vlak boven de sjaal zit het grove touw verwoestend strak om haar hals. Ondanks het feit dat de vrouw heel slank is, heeft het touw zo diep in haar huid gesneden dat er rond het touw zwellingen zijn ontstaan. De huid is paars gespikkeld met blauw-zwarte vlekken. Het ziet er extreem pijnlijk uit.

De blouse van de vrouw is brandschoon, op een bloedvlek op haar rechterschouder na. Haar borsten zijn klein en door de stof van de blouse heen ziet Idun een glimp van een kanten beha. Net onder de buik zijn haar handen gevouwen.

Idun buigt zich voorover, knijpt haar ogen halfdicht. Midden op de handrug bevinden zich twee zwarte vlekken. Ze lijken van metaal te zijn, maar dat is door al het bloed op en rond de vlek niet goed te zien. Op de knielange rok van de vrouw zit nog meer bloed. Het is donkerder geworden, van rood naar bijna zwart en het lijkt in grotere hoeveelheden uit de handen te zijn gestroomd dan te verwachten zou zijn.

De kamer is goed verlicht door sterke lampen die op strategische plekken op de vloer zijn neergezet. Collega's van de forensische afdeling zijn geconcentreerd aan het werk. Gekleed in spierwitte pakken van papierachtig materiaal zoeken ze

naar voet-, hand- en vingerafdrukken. Er wordt ook gezocht naar DNA in de vorm van bloed, huidschilfers en haren. In elke kamer worden veel foto's gemaakt. De flitsen van de camera's werpen lange schaduwen over de wanden.

Hoofd van de forensische dienst Mikael Malm, door iedereen Malmen genoemd, observeert Idun zwijgend. Hij weet dat ze bij haar eerste analyse niet wil worden gestoord, dat ze de eerste minuten van een nieuw onderzoek alleen wil kunnen nadenken.

Het duurt even voordat ze uiteindelijk iets zegt.

'Eva Vendel, toch?'

Malmen antwoordt, ook al weet hij dat ze het antwoord al weet.

'Dat klopt.'

'Zijn de technici klaar met de vloer? Mag ik dichterbij komen?'

'Ga je gang. We hebben eventuele sporen onder haar veiliggesteld. Maar om eerlijk te zijn, denk ik dat de vloer ons niets wijzer gaat maken.'

'Hoezo?'

'Kijk maar, dan zie je het zelf.'

Dat laatste zegt Malmen met een knikje richting de vloer. Idun hurkt neer. Geconcentreerd bekijkt ze het vloeroppervlak onder Eva Vendel. De grijs gezepte houten vloer van brede planken, vlekkeloos.

'Het bloed,' zegt ze uiteindelijk, terwijl ze nog steeds op haar hurken zit.

'Het bloed is over haar rok gelopen, maar er ligt geen druppel op de vloer.'

Ze strijkt met haar vingers over de vloer, kijkt naar haar plastic handschoenen, ziet dat ze schoon zijn gebleven.

'Daarom is het onwaarschijnlijk dat ze hier is vermoord. Vermoedelijk is dat ergens anders gebeurd en is het lichaam daarna hierheen verplaatst.'

Het duurt even voor Malmen antwoordt.

‘Zo kan het mogelijk zijn gegaan.’

Aan zijn toon is duidelijk te horen dat hij nog meer informatie toe te voegen heeft.

‘Of zo,’ onderbreekt Idun hem, ‘... of ze is hier vermoord en de dader heeft goed schoongemaakt?’

Ze zegt het op een vragende toon.

‘Dat zou ook mijn eerste theorie zijn.’

Malmen stapt dichterbij Idun toe. Door zijn beweging komt ze overeind, ze blijven schouder aan schouder staan.

‘Leg eens uit.’

Uiteindelijk leidt haar aanmoediging tot een lossere gedachtestroom.

‘Er zijn geen tekenen van een worsteling, maar ook wijst niets erop dat de bloedende Eva Vendel het huis in is gesleept, want de villa heeft geen achteringang. Tenzij ze door een raam mee naar binnen is genomen, moet de dader de voordeur hebben gebruikt. En om eerlijk te zijn, denk ik dat dat een lastige klus is, op een vrijdagmiddag in augustus met dit weer. De bouwvakvakantie mag dan voorbij zijn, er zijn nog steeds veel mensen vrij. In dit soort buurten zijn er veel mensen die thuis kunnen werken of die überhaupt niet hoeven te werken. Ze behoren waarschijnlijk niet tot de bouwwereld.’

Hij trekt een gezicht dat een zekere minachting voor de hogere klasse uitstraalt.

‘Het risico om betrappt te worden terwijl je een lichaam door de voordeur naar binnen werkt, is dus behoorlijk groot.’

Idun luistert aandachtig. Tijdens de speculaties van haar collega zoekt ze voortdurend naar zwakke plekken in zijn betoog over hoe de gebeurtenis heeft plaatsgevonden. Ze vindt er geen. De kans dat de dader op klaarlichte dag een bebloede Eva Vendel naar binnen heeft gedragen is hoogst onwaarschijnlijk. Vermoedelijk is ze binnenshuis vermoord.

Idun bekijkt de dode vrouw.

‘Wat zijn die twee zwarte plekken op de rug van haar hand? Het lijkt alsof ze van metaal zijn?’

Malmen glimlacht vaag. Idun beseft dat hij die vraag had verwacht.

‘Het zijn spijkers. Heel dikke spijkers, twee stuks dicht naast elkaar.’

Idun knippert met haar ogen.

‘Spijkers? Zijn die de oorzaak van al dat bloed?’

‘Ongetwijfeld. Maar Moritz moet het definitieve antwoord op die vraag nog geven.’

Idun kijkt lang naar de bebloede handen. Ze weet dat het bloed van een dode nog een tijdje kan blijven stromen, zelfs na het moment van overlijden, maar in kleine wondjes stolt het toch meestal vrij snel? Ze buigt zich verder naar voren zodat haar gezicht nog maar een paar centimeter van de hand van de dode vrouw is verwijderd. Het ruikt zoetig naar ijzer.

‘Dat betekent dat haar handen aan elkaar zijn gespijkerd toen ze nog leefde, want ze hebben nog behoorlijk lang gebloed.’

Idun bedoelt dit als een vraag, maar krijgt geen antwoord.

Uiteindelijk verplaatst ze haar blik van de gehavende handen naar Malmen.

Hij knikt grimmig als antwoord.

Zaterdag 22 augustus

Het is al vier uur in de ochtend als Olle thuiskomt. Lovis ligt klaarwakker in de slaapkamer op de bovenverdieping. Ze is pijnlijk en doodongerust, maar merkt op dat hij in elk geval nuchter is. Olle heeft vele eigenschappen, maar met drank op rijden doet hij niet. Als hij had gedronken, was hij vast en zeker lopend naar huis gekomen of hij had een taxi gebeld. Omdat hij nu met zijn eigen auto komt, is Lovis ervan overtuigd dat hij geen druppel alcohol heeft gedronken. Er is dus vast geen sprake van een feest geweest, want net zo goed als hij niet met drank op rijdt, komt hij ook niet nuchter van een feest. De vraag is dus waarom hij nu pas thuiskomt?

Ze hoort het bekende geluid van schoenen die met snelle haken op de deurmat worden geveegd. Dan het geluid van de sleutel in het slot, de voordeur die opengaat, Olle die de hal binnenstapt en de deur die zachtjes dicht wordt getrokken. Het is even stil, daarna wordt de kraan in de badkamer opengedraaid. Kort daarna klinken zijn vertrouwde voetstappen op de trap.

Lovis trekt de deken op tot haar kin en knijpt haar ogen dicht. Ze voelt eerder dat hij de kamer binnenkomt dan dat ze het hoort. Hij lijkt even stil te blijven staan. Lovis denkt dat hij naar haar kijkt, probeert te bepalen of ze slaapt of niet. Ze ligt stil, ademt zo langzaam als ze kan.

Na een tijdje hoort ze hem zich uitkleden waarna hij uiteindelijk naast haar in bed kruipt. Ze is veel te boos en veel te moe om de confrontatie aan te gaan. Olle mag absoluut niet merken dat ze wakker is.

Het blijkt dat ze waarschijnlijk helemaal geen moeite had hoeven doen, want binnen twee minuten slaapt hij als een blok. Zelf ligt ze nog een tijdje wakker, waarna ze voorzichtig rechtop gaat zitten en haar benen over de rand van het bed zwaait. Zonder geluid te maken verlaat ze de slaapkamer. De lange nachtjapon wappert om haar benen. Stilletjes sluipt ze over de overloop en de trap af.

Beneden blijft ze in de grote hal staan zonder te weten waar ze eigenlijk naartoe wil. Ze gaat de badkamer in, doet het licht aan en kijkt om zich heen. Niets in die betegelde kamer is anders dan anders. Hun twee badlakens hangen opgevouwen over de elektrische radiator, de badmat ligt vlak op de tegelvloer en Olles tandenborstel staat in het bekertje naast dat van haar. Alles ziet er normaal uit.

Ze doet het licht uit en loopt naar de hal. Olles zwarte lage schoenen staan netjes naast haar bruine hakken. Aan een van de kapstokhaken hangt zijn dunne jas, de jas zonder voering en met een verborgen ritssluiting aan de binnenkant. Lovis buigt zich voorover en duwt haar neus tegen de stof, snuift de geur op van de man die ze ooit zo innig liefhad. Als ze zijn geur ruikt, krijgt ze onverwacht kriebels in haar buik. Misschien voelt ze toch nog steeds iets voor hem?

Ze gaat terug naar de badkamer. Doet het licht aan en pakt Olles tandenborstel, houdt hem tegen haar lippen. Hij is droog. Hij heeft zijn tanden niet gepoetst.

Ze zet de tandenborstel snel terug in de beker, doet het licht uit en trekt de badkamerdeur achter zich dicht. Snel maar geruisloos neemt ze twee traptreden tegelijk, komt buiten adem op de bovenverdieping aan.

Ze sluipt de slaapkamer in. Voor het bed blijft ze staan, kijkt naar Olle die op zijn zij ligt met zijn gezicht naar haar toe. Hij ademt zwaar. De eerste zonnestralen van die ochtend zijn door de gordijnen te zien, vormen lange lichtstrepen over zijn voorhoofd en wang.

Met een sneller kloppend hart hurkt Lovis naast hem neer.

Ze zit oog in oog met haar slapende echtgenoot. Als een kind lijkt hij diep in slaap verzonken, zijn mond licht open, zijn onderlip vochtig. Zijn wangen volledig ontspannen, zijn oogleden bewegen snel. Lovis begrijpt dat hij droomt.

Ze buigt zich voorover zodat haar mond zich voor zijn kin bevindt en snuift de uitgeademde lucht op. Die is warm en geurloos. Ze voelt een onverklaarbare teleurstelling, waarna ze besluit het nog eens te proberen.

Deze keer wacht ze tot hij uitademt, waarna ze zijn uitgeademde lucht krachtig opsnuift. Het resultaat is zo onverwacht dat ze haar evenwicht verliest en achterovervalt. In een reflex vangt ze zichzelf met haar handen op, wat een doffe plof op de vloer veroorzaakt. Verschrikt blijft ze op de koude vloer zitten, terwijl ze Olle ongerust observeert. Hij slaapt nog steeds vast. Langzaam strekt ze haar benen. Met haar voeten tegen de rand van het bed schuift ze voorzichtig naar achteren zodat ze tegen de slaapkamermuur zit. Ze buigt haar benen en steunt met haar ellebogen op haar knieën zodat ze uiteindelijk haar hoofd zwaar in haar handen kan laten rusten.

Ze wil eigenlijk huilen, maar er komen geen tranen. Of dit nu komt door de schok of misschien uit angst om Olle wakker te maken, weet ze niet. In haar woedt een voor haar totaal onverwachte chaos. Hun al lang geleden uitgedoofde relatie is ontengeneglijk al een tijdje geleden op de klippen gelopen. Dus is het vreemd dat ze zo'n groot verdriet voelt. Als een hand klemt het zich vast in haar borst en overspoelt haar met een verstikkende huilbui. Het liefst zou ze schreeuwen, maar haar lichaam gehoorzaamt niet. Misschien is ze niet zozeer verdrietig, maar voelt ze zich vernederd?

Als Lovis op de grond zit met haar hoofd in haar handen, stelt ze geschrokken vast dat ze liever had gehad dat hij wel een dronken bestuurder was. Dan hadden ze tenminste samen hulp kunnen zoeken. Olle hebben ingeschreven voor een bijeenkomst van Anonieme Alcoholisten of wat dan ook.

Maar voor dit echtelijk verraad bestaat er geen hulp.

Olles adem ruikt niet naar alcohol. Hij ruikt überhaupt niet naar iets wat je in een fles kunt kopen.

Hij ruikt naar kut.

Het is zaterdagochtend kwart over zeven als Idun Lind de deur van de vergaderkamer opent.

Zoals gewoonlijk is zij als eerste aanwezig.

Ze loopt naar de grote vergadertafel en schuift de stoelen naar achteren. Haar bovenbeenspieren protesteren als ze gaat zitten, na de intervaltraining van gisteren begint ze spierpijn te krijgen.

De tafel is leeg, op drie zwarte mappen na. Idun realiseert zich dat Siv ze daar heeft neergelegd. Die vrouw verstaat echt de kunst haar een stap voor te zijn.

De mappen zijn dun. Het vooronderzoek is nog niet vervolgd, wat te verwachten is. Het lichaam van Eva Vendel is nog geen twaalf uur geleden gevonden. De zwarte mappen zullen in de loop van de tijd flink dikker worden.

Idun buigt zich voorover, trekt een map naar zich toe en leunt net achterover in haar stoel als Calle Brandt de kamer binnenkomt. Haar breedgeschouderde collega heet eigenlijk Carl, maar behalve zijn moeder noemt iedereen hem Calle.

Zwijgend gaat hij naast Idun zitten. Zijn rode baard heeft dezelfde kleur als zijn haar. Zijn gezicht zit vol sproeten.

‘Ik heb je gemist gisteravond. Het was goed geweest om daar twee mensen ter plekke te hebben.’

Idun klinkt niet geïrriteerd, stelt het eerder vast.

Calle snuift.

‘Ze missen me altijd als ik er niet ben. Daar kan ik niets aan doen.’

Hij grijnst breed.

‘En over werk gesproken. Een dode vrouw aan het plafond hangen. Wie doet er in godsnaam zoiets beestachtigs?’

Idun weet dat het een retorische vraag is. Zelfs zij kan er zo vroeg in het onderzoek geen antwoord op geven.

‘Was ze getrouwd? Heeft die vent een alibi?’

Idun zucht zachtjes en vertelt Calle dan wat hij zelf ook al weet.

‘Eva was getrouwd. Maar er is op dit moment niets wat erop wijst dat haar echtgenoot haar heeft vermoord. Ook al wijzen de statistieken in die richting, we weten niet of dit hier het geval is. We hebben hem nog niet kunnen verhoren, hij is in shock.’

Uit Calles blik blijkt dat hij het volkomen gerechtvaardigd vindt om de echtgenoot meteen te verdenken. Als rechercheur is Idun van mening dat je op voorhand nooit conclusies moet trekken, zelfs niet als de statistieken daar aanleiding toe geven.

‘Kan ze iemand hebben geprovoceerd? Misschien heeft ze een misdaad begaan waarvan iemand het nodig vond om die te verbergen?’

Zoals altijd schrikt Calle er niet voor terug om uit te gaan van vooroordelen.

‘Wat Eva Vendel ook heeft gedaan, ze verdiende het niet om te worden vermoord.’

Calle snuift ten antwoord, maar Idun hoort een zweem van twijfel.

‘Nee, verdomme, dat weet ik zelfs.’

‘Nou, waar was je gisteren? Ik heb geprobeerd je te bereiken, maar je telefoon stond uit.’

Hij spant zijn nek, zoals altijd bij een vraag die hij niet wil beantwoorden. Toch ziet Idun zijn scheve glimlachje achter zijn rossige baard.

‘Ik had iets verkeerd gegeten en heb de hele avond en nacht op het toilet doorgebracht. Jammer maar helaas. Ik had er graag bij willen zijn en naar die arme stakker aan het plafond willen kijken.’

Idun heeft geen puf om commentaar te geven op zijn slechte leugen.

‘Jij en ik zijn verantwoordelijk voor deze zaak, dat besef je toch?’

Calle knikt overdreven als antwoord.

‘Natuurlijk zijn we dat. We zijn de besten van heel Noord-Zweden als het om het oplossen van zulke zware misdaden gaat.’

Idun geeft daar geen antwoord op. Daar is ze te bescheiden voor, ook al weet ze diep vanbinnen dat hij gelijk heeft.